

**ANDIJON SHAHRI KO‘CHALARIDA HARAKAT
XAVFSIZLIGINI TA‘MINLASH MAQSADIDA TO‘XTAB TURISH
JOYLARINI O‘RGANISH VA TAHLIL QILISH**

Axmatoxunov Bahtiyor Maksudovich

Andijon Mashinasozlik Instituti

“Transport vositalari muhandisligi” kafedrasida assistenti

Ne‘matov Muhammadrasul Farhod o‘g‘li

Andijon Mashinasozlik Instituti

*Transport va Logistika fakulteti “Yo‘l harakatini
tashkil etish” yo‘nalishi 4-kurs talabasi*

***Annotatsiya:** Andijon shahri O‘zbekistonning aholi soni va iqtisodiy rivojlanish darajasi bo‘yicha eng muhim shaharlaridan biri hisoblanadi. Ushbu shaharning ko‘chalari har kuni minglab avtomobillar va boshqa transport vositalari bilan to‘ladi. Shuning uchun, harakat xavfsizligini ta‘minlash maqsadida to‘xtab turish joylarini o‘rganish va tahlil qilish juda muhimdir.*

***Kalit so‘zlar:** to‘xtab turish joylari, transport vositasi, harakat xavfsizligi, shahar ko‘chalari, yo‘l.*

Shahar transport tizimi

Andijon shahri ko‘chalari transport oqimi yuqori bo‘lgan hududlardan biridir. Ko‘plab savdo markazlari, davlat idoralari va ta‘lim muassasalari joylashgan. Bu joylarda avtotransport vositalarining to‘xtab turish joylari talabi katta bo‘ladi[1].

To‘xtab turish joylarining hozirgi holati

Shaharda rasmiy va norasmiy to‘xtab turish joylari mavjud. Rasmiy to‘xtab turish joylari maxsus belgilangan va belgilangan qoidalar asosida boshqariladi. Norasmiy joylar esa ko‘pincha transport vositalarining noto‘g‘ri parkovka qilinishi sababli yo‘l harakati xavfsizligiga tahdid solidi[2].

Rasmiy to‘xtab turish joylari

Rasmiy to‘xtab turish joylari, odatda, katta savdo markazlari, mehmonxonalar va davlat idoralari yonida joylashgan. Ushbu joylar maxsus belgilar bilan ajratilgan va shahar hokimiyati tomonidan boshqariladi. Ular odatda pullik va nazorat ostida bo‘ladi, bu esa to‘xtab turish vaqtini qisqartiradi va harakat xavfsizligini oshiradi[3].

Norasmiy to‘xtab turish joylari

Norasmiy to‘xtab turish joylari asosan turli ko‘chalar bo‘ylab joylashgan. Ko‘p hollarda, bu joylar avtomobil egalari tomonidan o‘z ixtiyoriga ko‘ra tanlanadi va bu holat yo‘l harakati xavfsizligiga salbiy ta‘sir ko‘rsatadi[4]. Bunday joylarda avtomobillar noto‘g‘ri parkovka qilingani sababli piyodalar va boshqa transport vositalariga to‘sqinlik qilishi mumkin[5].

To‘xtab turish joylarining yetishmasligi

Shaharda to‘xtab turish joylarining yetishmasligi asosiy muammolardan biridir. Bu muammoni hal qilish uchun shahar hokimiyati yangi to‘xtab turish joylarini tashkil qilish yoki mavjud joylarni kengaytirish zarur.

Norasmiy to‘xtab turish joylarining boshqarilmasligi

Norasmiy to‘xtab turish joylarini boshqarish uchun qat‘iy nazorat tizimini joriy etish lozim. Bu tizim orqali noto‘g‘ri parkovka qilgan avtomobil egalari jarima solish yoki ularni boshqa joylarga yo‘naltirish mumkin[6].

Aqlli to‘xtab turish tizimlari

Shaharda aqlli to‘xtab turish tizimlarini joriy etish mumkin. Bunday tizimlar orqali haydovchilar bo‘sh to‘xtab turish joylarini tez va oson topishlari mumkin bo‘ladi. Aqlli tizimlar orqali to‘xtab turish joylarining monitoringi va boshqarilishi ham osonlashadi.

Mobil ilovalar orqali haydovchilar shaharning qaysi joyida bo‘sh to‘xtab turish joylari mavjudligini bilib olishlari mumkin. Bu esa ularga vaqt tejash va transport oqimini tartibga solishga yordam beradi[7-8].

Aholi va haydovchilarni xabardor qilish

Shahar hokimiyati va tegishli tashkilotlar tomonidan aholiga va haydovchilarga to‘xtab turish joylari va ularning qoidalari haqida muntazam ravishda xabardorlik ishlari olib borilishi kerak. Bu orqali aholining yo‘l harakati qoidalariga rioya qilish darajasini oshirish mumkin.

Jamoatchilik fikrini inobatga olish

Shahar infratuzilmasini rivojlantirishda va yangi to‘xtab turish joylarini tashkil qilishda jamoatchilik fikrini inobatga olish juda muhimdir. Bu maqsadda turli so‘rovnomalar, jamoat eshituvlari va uchrashuvlar tashkil etilishi mumkin. Aholining ehtiyojlari va fikrlari hisobga olinganda, shahar transport tizimi yanada samarali va qulay bo‘ladi[9-10].

Xulosa

Andijon shahri ko‘chalarida harakat xavfsizligini ta'minlash uchun to‘xtab turish joylarini o‘rganish va tahlil qilish muhimdir. Rasmiy to‘xtab turish joylarini kengaytirish, norasmiy joylarni boshqarish va yangi texnologiyalarni joriy etish orqali shahar transport tizimini yanada samarali va xavfsiz qilish mumkin. Bu esa nafaqat haydovchilar, balki barcha shahar aholisi uchun qulaylik yaratadi. Harakat xavfsizligini ta'minlashda aholining hamkorligi va xabardorligi ham muhim rol o‘ynaydi. Shunday qilib, Andijon shahrida harakat xavfsizligi va transport tizimi samaradorligini oshirish uchun kompleks yondashuv zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Muqimova D. K. et al. The impact of the disc roller's diameter on the combined machine's performance during the sequential processing of freshly planted soil //E3S Web of Conferences. – 2024. – T. 471. – C. 04013.
2. Mamasoliyev B., Melikuziev A., Sotvoldiyev O. Research of Factors Affecting the Cylinder-Porshen Group Work Process //Texas Journal of Engineering and Technology. – 2022. – T. 7. – C. 8-12.
3. Melikuziev A. et al. IMPROVING THE PERFORMANCE OF THE FUEL INJECTION SYSTEM //Development and innovations in science. – 2022. – T. 1. – №. 14. – C. 10-14.

4. Ikromov N. et al. Analysis of mechanical properties of polymer bushing used in automobile industry //Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR). – 2021. – T. 10. – №. 3. – С. 560-563.
5. Mahammadjonov N. et al. YO ‘L FREZASI KONSTRUKSIYASINING TAHLILI //Science and innovation in the education system. – 2022. – T. 1. – №. 5. – С. 45-49.
6. Xalimjonov, E. "Motor moylari, xossalari va ularda bo'ladigan'ozgarishlarni aniqlash." Актуальные вопросы высшего образования–2023.–2023.
7. Kholmatov U. S. et al. Characteristics of optoelectronic discrete displacement converters with hollow and fiber light guides //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2024. – T. 471. – С. 06015.
8. Xalilbek o‘g‘li, Xalimjonov Elmurod. "“MAN” RUSUMLI AVTOMOBIL DVIGATELI YONILG ‘I NASOSINING DETALLARINI TA’MIRLASH." Лучшие интеллектуальные исследования 21.1 (2024): 33-38.
9. Xalilbek o‘g‘li, Xalimjonov Elmurod. "LOGISTIK KORXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH." Лучшие интеллектуальные исследования 21.3 (2024): 176-180.
10. Xalilbek o‘g‘li, Xalimjonov Elmurod. "SPARK AVTOMOBILI DVIGATELINING KONSTRUKSIYASI TAHLILI." Лучшие интеллектуальные исследования 19.4 (2024): 3-6.